SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 128. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 9, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СІТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 9-го ЛИПНЯ 1991 Ч. 128. РІК XCVIII.

Засуджують дії Української Націоналістичної Спілки

Львів (УНІАР). — Тут 2-го липня Львівська Обласна Рада народних депутатів виступила із заявою у зв'язку з проведенням ряду заходів у Львові з нагоди святкування 50-ліття Акту відновлення української державності, проголошеного 30-го червня 1941 року.

„Ця акція вимагає безсторонньої політичної та історичної оцінки, всяка однозначність та ідеологічна заданість означатиме тільки чергове спотворення історії", — сказано в заяві.

Тривогу Обласної Ради викликав політичний акцент святкувань Акту відновлення державності. Акції,здійснені невеликою групою ультрарадикально настроєних людей з Української Націоналістичної Спілки (УНС). Дії УНС, зокрема виступи її керівника, депутата Обласної Ради Олега Вітовича, як вказано у заяві депутатів, наносять непоправну шкоду міжнародному авторитетові України, дають грунт для брехливої пропагандистської тези про фашизацію українського суспільства в західному регіоні та схильність його до націонал-тоталітаризму. Львівська Обласна Рада народних депутатів звертає увагу Вітовича на протиправність та провокаційність його дій, що є несумісним зі статусом народного депутата, підтриманого блоком демократичних партій і організацій.

Відбулись Річні збори Українського Музею в Ню Йорку

Ню Йорк (Л. Дражевська). — У неділю, 23-го червня 1991 року відбулися загальні річні збори громадської організації „Український Музей", що має завдання фінансово підтримувати Музей і давати напрямні його праці. У багатьох присутніх було на думці: в який спосіб найкраще забезпечити Музей великим приміщенням. Про це говорили в дискусії над звітами.

Всі учасники зборів дістали ілюстрований річний звіт Музею українською і англійською мовами про діяльність Музею в 1990 році, він також містить фінансовий звіт і списки людей, що підтримують Музей грошевими пожертвами, даруванням експонатів та добровільною працею. Також подано списки членів організації „Український Музей" з 29 стейтів Америки, міста Вашінгтону, Канади і по одному з Італії, Венесуелі і Німеччині.

На зборах головував д-р Осип Данко, секретарем була Віра Скоп.

Голова Управи УМ, Тит Геврик у своєму слові доповнив річний звіт даними про працю УМ в 1991 році, зокрема він сказав мистці прагнуть виставити свої твори у нашому Музеї, та нам бракує виставкових заль.

Нині ключова проблема — збирати гроші на будівельний фонд, якнайшвидше забезпечити Музей більшим приміщенням. Активно діють регіональні комітети розбудови Музею в Рочестері, в північному Ню Джерзі, у Конектикаті, Філядельфії. Треба більше таких комітетів по всій Америці, треба більше добровольців, що допомагають збирати гроші. Уже прийшла на допомогу молодь, народжена в Америці. Під проводом адвоката Андрія Рака розпочато збирання грошей через телефон. З успіхом пройшла традиційна весняна „Зустріч над морем". Заплановано урочисте відзначення 15-річчя Музею 1-го грудня.

Тит Геврик подякував за віддану працю співробітникам Музею, членам Управи і численним добровольцям.

Звітуючи про події останнього півроку, директор Музею, Марія Шуст підкреслила, що значно зросла етнографічна колекція, найбільше завдяки купуванню цінних речей, що їх привозять з України. Це уможливили щедрі жертводавці. Також надійшли чудові подарунки. Наприклад, Герасим Маковський, побачивши виставку УМ у Філядельфії, подарував Музееві речі з рідного села Германів, Борщівського району. Цінні експонати з Черкащини і Полтавщини ми дістали в подарунок від гості з України, яка зібрала їх від окремих людей, не хоче оприлюднити свого імені. За останній час також збагатився фотоархів, зокрема дуже цікавим є фотоальбом Сергія Литвиненка.

В цьому році Музей улаштував кілька виставок. У Ню Йорку відкрито виставку писанок і обрядового печива „Символи магічної сили" також виставку творів двох мистців з України: Василя Лопати та Бориса Буряка. Дві виставки були у Філядельфії: в Музеї Порт оф

(Закінчення на стор. 3)

Відбулась конференція присвячена 125-літтю М. Грушевського

Париж-Ню Йорк (В. Д.). — Дня 9-го червня 1991 року в Парижі, в залі бібліотеки ім. Симона Петлюри, відбулася перша ювілейна наукова конференція для відзначення творця української демократичної держави і найвидатнішого українського історика та організатора наукового життя — Михайла Грушевського. Програму конференції підготовили проф. Любомир Винар, голова УІТ і Комітету для відзначення 125-ліття з дня народження М. Грушевського і проф. Аркадій Жуковський, голова НТШ в Европі.

Конференцію відкрив вступним словом-доповіддю А. Жуковський на тему: „М. Грушевський і НТШ", Любомир Винар передав привіт від Асоціяції університетських професорів, проф. Ол. Оглоблина, почесного президента УВАН, УІТ і НТШ, та Наукової Ради при СКВУ.

Згодом відчитано такі доповіді: Л. Винар „Михайло Грушевський і його історіографічна спадщина", Зеновія Франко (Київ), „М. Грушевський і Ів. Франко", Віктор Заруба „Знищення школи Грушевського у Києві".

У другій частині конференції на форумі круглого дискусійного стола, яким проводив д-р Любомир Винар, обговорено сучасний стан грушевськознавства. Дискутантами були: проф. Степан Козак (Варшава), д-р Ф. Сисин (Канада), д-р А. Жуковський (Франція), д-р Я. Йосипишин (Франція).

У впровадженні до дискусії підкреслено, що вже в 1966 році у зв'язку із відзначенням 100-ліття народження М. Грушевського, УІТ започаткувало систематичне дослідження його життя і творчости на сторінках „Українського Історика" і в серійному виданні „Грушевськіяна" — це був початок народження грушевськознавтва, як окремої академічної дисципліни.

Дискутанти підкреслювали потребу дальшого вивчення багатої наукової і публіцистичної спадщини Грушевського, а також усі аспекти його діяльности. Відмічено, що перевиданий перший том „Історії України Руси" Грушевського (Київ, 1991) з технічного боку виглядає досить убого, якщо до уваги взяти, що його фірмує Академія Наук і Гарвардський Інститут українознавства та Канадський інститут українських студій (ідеться про папір, друк і т.п.) ,а вступні статті часто не вичерпують своєї теми. Проте багатотиражне видання ІУР, без огляду на недотягнення, треба привітати. Загальна думка була, що дальше треба розвивати грушевськознавство і проф. Аркадій Жуковський підкреслив поважний вклад УІТ в цю ділянку. У дискусії ще взяли участь д-р Кирило Митрович, д-р Григорій-Джордж Грабович, д-р О. Вітошинська, інж. К. Михальчук і інші. Численні присутні (заля була зовсім переповнена) могли бути лише задоволені з цієї виїмково вдалої конференції. Нею гідно започатковано гльобально-світове відзначення 125-ліття народження Великого Сина України.

Появилася книжка про сорокалітню діяльність УСО „Тризуб"

Філядельфія (М. Б-й). — Тут щойно появилася книжка п.н. „Український Спортовий Осередок „Тризуб" 1950-1990 про сорокалітню діяльність Українського Спортового Осередку „Тризуб" в Філядельфії. Книжку, яка має 132 сторінки, приготовила редакційна колегія в складі: інж. Методій Борецький — голова, д-р Ярослав Качай, д-р Олександер Лужницький, Христина Перфецька, Аскольд Рудакевич, Мирослав Рудий, інж. Іван Скіра, мгр Мирослав Субтельний і інж. Ігор Чижович — члени.

Згадану книжку видано в твердій обкладинці, синьої краски зі золотим написом, на крейдяному папері. Вона включає 70 фотосвітлин, три табелі підсумків, скеч площі „Тризубівки" і листу жертводавців—фундаторів і добродіїв.

Зміст книжки творять девять статтей: „Як створився, ріс і діє УСО „Тризуб", авторства мгр М. Субтельного, „Роки футбольної слави УСО „Тризуб" — М. Рудого, „Сімдесятиріччя заснування Львівського Спортового Товариства „Україна", „Українська Спортова Олімпіяда в епохальний ювілей 1000-річчя Християнства в Україні" і „Футболісти Львівських „Карпат" були гістьми УСО „Тризуб" — М. Борецького, УСО „Тризуб" в числах" — Я. Качая, „Тризубівка" — розбудова і атракції" — І. Скіри, „УСО „Тризуб" центром українського життя 1960-1980" — О. Лужницького і „The 40th Anniversary of Tryzub" — Х. Перфецької

Книжку в ціні 20.000 дол. можна набути висилаючи чек на адресу Ukrainian American Sports Center „Tryzub" P.O. Box 346, Lower State and County Line Roads, Horsham, PA 19044.

АЛЕКС ГОЛУБ ВИСТУПИТЬ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка. — Тут у суботу, 20-го липня, в залі „Веселки" відбудеться кабаретова програма з участю естрадного співака Алекса. Початок о год. 8:30 вечора.

У суботу і неділю, 20-21 липня, в головному будинку оселі проходитиме виставка мисткині Марії Лебідщак.

ЗУСТРІЧ СЛУХАЧІВ І ГЛЯДАЧІВ ПРОГРАМ МАРИНОВИЧА

Віппані, Н. Дж. — Тут у неділю, 14-го липня, в залі та на площі церкви св. Івана Хрестителя (дорога ч. 10 і Савт Джефферсон Ровд) відбудеться зустріч слухачів і глядачів „Години українських мелодій" **Романа Мариновича. Гратиме оркестра „Мрія" М. Хомута. Початок о год. 2-ій по полудні.**

Українські адвокати підготовляються до конґресу в Києві

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — У широкій галереї професійних осіб з України, що нас відвідують, приємно було мати, як гостей трьох львівських адвокатів, які в товаристві завжди активного ентузіяста співпраці українських адвокатів ЗСА і України Володимира Базарка відвідали нашу редакцію. Це були Ярослав Онишко, президент львівського клюбу адвокатів і голова комісії сприяння Львівській обласній раді з питань реабілітації, Михайло Костицький декан юридичного факультету Львівського університету ім. І. Франка і радник Верховної Ради і Олексій Балко, голова Львівського регіонального Фонду допомоги репресованим та депутат Львівської обласної Ради.

Усі три вони приїхали на запрошення українських адвокатів у ЗСА, щоб обговорити точно організаційні справи зв'язані із першим Конгресом українських адвокатів, що має відбутися в Києві у днях 6-7-го жовтня.

Вже у квітні цього року віддвідав ЗСА, Олексій Нечипоренко з Києва, заступник голови Спілки Адвокатів України, щоб обговорити засадничі питання, що торкаються Конгресу. Відвідини трьох львівських адвокатів допомогли до остаточного узгідлення програми і інших деталів цієї імпрези. Вони взяли участь в одноденних нарадах в цій справі в Ню Джерзі, на яких були також українські адвокати з Канади.

Але поруч із цією дуже конкретною ціллю, наші гості розповіли, що мали дуже повну програму, дякуючи адвокатській фірмі Базарко-Оришкевич і голові Українських З'єднаних Організацій міста Клівленду Володимирові Ліщинецькому, що багато допоміг до зустрічей з українською громадою.

Мали вони також нагоду, для них дуже важливу, зустрічатися із американською системою судівництва, як ось, наприклад, з членами Верховного Суду в стейті Огайо, з ректорами університетів та деканами правничих факультетів, з організацією американських прав

(Закінчення на стор. 3)

Львівські адвокати в редакції „Свободи" (справа): М. Костицький, Я. Онишко і О. Балко.

ЗАҐРЕБ ПІДПИСАВ ДОГОВІР ПРО ЗАМИРЕННЯ З БЕОҐРАДОМ

Заґреб, Хорватія. — Західні пресові агентства і кореспонденти інформують, що в неділю по полудні, 7-го липня, хорватські територіяльні збройні сили підписали договір з головним командуванням федеральних югославських військ про замирення. В п'ятницю і суботу, 5-го і 6-го липня відбувалися завзяті бої між хорватськими військовими з'єднаннями і сербськими. Потім на допомогу сербам прийшли регулярні армійські частини федерального уряду, головно танкові і гарматні частини, які нанесли вельми болючого удару хорватам.

Згідно зі словами хорватського міністерства оборони, танкові гармати і тяжкі скорострілм не тільки знищили оборонні споруди хорватської територіяльної армії, але вбили десятки хорватів. До неділі нараховано вбитими 43 особи і пораненими 194. Співробітник міністерства оборони також заявив, що у висліді переважаючої сили федерального війська, хорвати припинили вогонь по усій лінії. Серби натомість, велика частина яких живуть у Хорватії, вогню проти хорватів не припиняли і далі вбивали часто невинних цивільних осіб. Крім того хорвати розчаровані поведінкою урядової армії, яка прийшла на допомогу сербам тоді, як хорвати почали здобувати перемогу над ними на всіх відтинках. „Якщо б не регулярна армія ми були б закінчили конфлікт із сербами за одну годину", — заявив кореспондентам один із старшин територіяльної хорватської армії.

Югославське агентство ТАНЮҐ, заявило, що федеральна армія була втягнута в бої тоді, як вона намагалася встановити буферну зону між сербами і хорватами, щоб не допустити до ще більшого кровопролиття.

Тепер до переговорів між хорватами і федеральним урядом, які проходять в місцевості Бріоні, прислухаються закордонні спостерігачі, головно представники ООН і Европейської спільноти. На зустріч прибули президенти Хорватії і Словенії, а також прем'єр-міністер Югославії Анті Марковіч. Президент Хорватії Франьо Тудейман заявив, що переговори є останньою надією до замирення. До Бріоні прибув, в характері емісара президента СССР Михаїла Горбачова, заступник міністра закордонних справ СССР Юлій Квицінський, який заявив, що Кремль виступає проти того, щоб непорозуміння в Югославії перетворювати на міжнародну проблему.

На думку західних дипломатів і політичних спостерігачів вихід з федерації Словенії і Хорватії можна вважати доконаним ділом, хоче цього Београд, чи ні.

В Торонто помер інж. В. Палієнко

Торонто, Онт. — Тут в середу, 3-го липня помер на 65-му році життя інж. Василь Палієнко, довголітній пластовий провідник, колишній вояк 1-ої Дивізії УНА.

Інж. В. Палієнко належав до унікальних членів 1-ої Дивізії УНА, в якій служив рівночасно із своїм батьком, майором Дивізії Миколаєм Палієнком. Оба брали участь у битві під Бродами, де батько загинув, а син був поранений.

Після Другої світової війни переїхав до Канади, де посвятився всецілю провідницькій і виховній праці в Українському Пласті, виконуючи різні завдання. Був кошовим, а відтак станичним Пластової Станиці в Торонто, комендантом пластових таборів, в тому також міжкрайового вишколу інструкторів юнацьких таборів „Лісова Школа", був головним редактором і автором книжки „Підручник зв'язкового", а в роках 1970-1973 стояв на найвищому пості голови Головної Пластової Булави. Був активним членом куреня УПС „Лісові Чорти" і учасником численних пластових зустрічей та з'їздів.

Помер після догої та важкої недуги, залишивши у смутку дружину Анну, сина Петра з дружиною і брата Павла з родиною.

Похоронні відправи відбулися в Торонто в днях 5 і 6-го липня.

У СВІТІ

ПАПА ІВАН ПАВЛО II прийняв прем'єр-міністра Албанії Іллі Буфі, що прибув до Ватикану з офіційною візитою. У програмі переговорів — нові взаємини албанської церкви і держави. Донедавна Тирана проводила жорстку атеїстичну політику, переслідуючи віруючих і намагаючись зменшити їх кількість. Понад 80 відсотків 3,3-мільйонного населення Албанії — мусулмани, грецька меншина сповідує православ'я, а понад 10 відсотків албанців є католиками.

В ЧЕТВЕР, 4-ГО ЛИПНЯ, радник президента Горбачова Євгеній Прімаков прибув до Токіо, де буде, очевидно, пояснювати позицію Москви на консультаціях з керівниками країн вільного світу, що невдовзі відбудуться в Лондоні. Японський прем'єр-міністер Тосікі Кайфу заявив, що Японія спроможна поспияти Советському Союзові технічно. Ці слова можна трактувати так, що Японія не надасть совєтам ніякої серйозної допомоги, поки вони не повернуть Курільські острови.

ЗБРОЙНІ ФОРМУВАННЯ Організації Визволення Палестини (ОВП) продовжують чинити опір військам урядової ливанської армії. На танковий і артилерійський вогонь палестинці відповідають стрільбою з мінометів і ручних гранатометів. Серед урядових військ є 36 убитих і 80 ранених. В операції беруть участь понад 11 тисяч ливанських вояків і старшин, а протистоять їм приблизно 5,000 палестинських бойовиків. Дії ливанської армії спрямовує Сирія, розраховуючи в такий спосіб, що ЗСА застосують тиск на Ізраїль з тим, щоб він згодився на компроміс в питаннях території.

ПЕРШИЙ НА УКРАЇНІ Вільний Університет плянується відкрити цього року у Донецьку. Приймати туди будуть без будь-яких іспитів і обмежень, навчання — заочне, платне, приблизно 30-40 карбованців на місяць. Студентам пропонується широкий вибір спеціяльностей на таких факультетах: бизнесу, людинознавства (психологія, антропологія), мистецтвознавства, історичному, а також релігієзнавства та українознавства. Як запевняють ініціятори створення Вільного Університету, ґарантується рівень освіти не нижчий від світових стандартів.

ПЕРША МОЛОДІЖНА КОНФЕРЕНЦІЯ Союзу євангельських християн-баптистів України відбулася в республіканському піонерському таборі „Молода гвардія". Майже 500 представників усіх областей республіки **зібралися** тут для вирішення організаційних питань у **молодіжній** структурі християн-баптистів. Мета їхньої **діяльности — в єднанні молодих християн та милосерді.**

ДЖ. БУШ НАДІСЛАВ М. ҐОРБАЧОВУ ПОСЛАННЯ

Вашінгтон. — Як повідомляє політичний оглядач газети „Ню Йорк Таймс" Роберт Пир, Уряд ЗСА надіслав у суботу, 6-го липня, совєтській стороні офіційну ноту, в якій закликає вжити більшу гнучкість щодо укладення договору про зменшення стратегічних наступальних озброєнь.

Президент Дж. Буш висловив побажання, щоб державний секретар Джеймс Бейкер і міністер закордонних справ СССР Александер Безсмертний зустрілися вже цього тижня у Вашінгтоні і обговорили невирішені проблеми.

Р. Пир при цьому підкреслює, що саме розходження з приводу стратегічних наступальних озброєнь служать головною перешкодою для проведення зустрічі на вершинах між Бушем і Горбачовим.

У посланні Буша говориться, що зустріч Бейкера з Бессмертних буде мати сенс лише в тому випадку, якщо совєтський міністер буде наділений відповідними повноваженнями і якщо Москва дійсно покаже намір говорити про справу.

Представник Білого Дому Роман Попадюк підтвердив, що амбасадор З'єднаних Стейтів у Москві Джек Матлок особисто вручив ноту Горбачову в суботу. Дж. Метлок при цьому підкреслив, що нота являє собою документ виключної важливости.

Р. Пир пише, що президентська нота повинна стати „імпульсом для зрушення совєтської сторони у позитивному напрямі".

Конкретно ж підписати договір, який повинен бути згодом ратифікований, повинні голови американської і совєтської делегацій на нараді в Женеві Реджинальд Бартолом'ю і Алексєй Обухов.

Дж. Буш повідомляє М. Горбачова, що післав у Женеву свою групу, не лише наділивши її правом приймати самостійне рішення, узгоджене наперед з думкою Адміністрації, але й надавши їй можливість маневру.

Нота Дж. Буша повинна розглядатися не як погроза, але як ділова порада. „Обидва президенти хотіли б зустрітися цього літа, — сказав неназваний представник Адміністрації Буша, — однак ні один з них не хоче підписання протокольного договору, можливість ратифікації якого викличе сумніви як в американському Конгресі, так і в совєтському парляменті".

Відповідаючи в суботу на запитання журналістів, Дж. Буш сказав, що не має наміру говорити про зміст свого послання Горбачову, але хоче лише висловити побажання, щоб совєтська сторона рухалася до компромісу з такою ж зацікавленістю, як і американська.

ХРАМОВЕ СВЯТО УАПЦ В ГЛЕН СПЕЙ

Глен Спей, Н. Й. — Настоятель парафії митр. прот. о. Нестор Коваль, Парафіяльна Рада і Сестрицтво Української Православної парафії свв. Апп. Петра і Павла в Глен Спей запрошують на Храмове Свято, **яке відбудеться в неділю, 14-го липня. Початок Служби Божої о год. 10-ій ранку. Після Служби Божої — парафіяльний пікнік, який відбудеться на оселі „Верховина".**

В УКРАЇНІ

(Активізується політичне життя в Одесі)

Одеса (УНІАР). — Тут 26-го червня шоста сесія Одеської Обласної Ради народних депутатів відхилила пропозицію депутата Юрія Запорожченка внести на розгляд сесії питання про ставлення Обласної Ради до майбутньої реформи органів влади в УССР. Сесія вирішила ряд організаційних питань. Зі звітом про роботу облвиконкому виступив голова облвиконкому Руслан Бодулан. Він звернув увагу на поглиблення економічної кризи в області, зокрема в машинобудівному агропромисловому та будівельному комплексах, звинувативши у ситуації, що склалася, у першу чергу шахтарів, що страйкували.

З Одеського автопідприємства No15164 звільнено слюсаря-моториста, члена місцевого Руху Андрія Полянського. На думку самого Полянського, його звільнили з роботи за спробу створити на автопідприємстві страйковий комітет.

В Одесі 15-го червня відбулася конференція всесоюзного товариства „Єдність за ленінські комуністичні ідеали". За словами одесита Олександра Майорова, який очолює обраний на конференції український комітет товариства, під час конференції обговорювалося питання про створення марксистсько-ленінської робітничої партії. Голова щойно обраного комітету Олександер Майоров, колишній шахтар і колишній член КПСС, який вийшов з партії на знак протесту проти „зрадницької політики Горбачова" відмовився назвати кореспондентові УНІАР членів республіканського комітету „Єдність". Однією з причин відмови він назвав те, що серед членів — представники західних регіонів України. Мета товариства — об'єднати всіх, хто стоїть на марксистсько-ленінській платформі, всіх хто виступає за збереження соціялістичного ладу. „У нас на

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З НАУКОВЦЯМИ, то наступного четверга, 11-го липня о год. 7:28 ранку на Гаваях місяць на повних чотири хвилини заступить сонце, створюючи цілковите затемнення. Д-р Доналд Голл, директор Інституту астрономії при Гавайському університеті, уважає, що це буде одно з найкращих видовищ, а зокрема для астрономів, які вже давно не мали такого чистого образу затемнення, яке матимуть цим разом. Одначе астрономи та науковці не будуть одинокими, яким цікаво буде оглядати це небуденне явище, бо як твердять працівники туристичної індустрії понад 60,000 туристів позамовляли собі місця в готелях та інших пенсіонах гавайського острова Каілюа-Кона, щоби бути спостерігачами цього небуденного явища.

У МАЯМІ БІЧ НА ФЛЬОРИДІ минулого тижня розпочалася конференція Крайової Спілки Освіти, найбільшої профспілки вчителів і педагогів у ЗСА. Перед 8,500 делеґатами в Конвенційному центрі Маямі Біч з привітальною промовою виступив президент цієї профспілки Кіс Ґайґер. Як і можна було сподіватися головною думкою його промови була гостра критика уряду президента Джорджа Буша за те, що майже цілковито не займається проблематикою шкільництва та дітвори в країні. К. Ґайґер ужив всі відповідні дані, що їх останнім часом дуже часто подають засоби масової інформації, щоби підкреслити якою важливою є ця проблема. Кінчаючи він заявив, що „Америка не може бути числом 911 наглої потреби для цілого світу, а в той сам час відмовляється бути [illegible] для своїх власних дітей".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Відворот від марксизму — приватизація маєтків

У всіх колишніх комуністичних сателітних країнах проходить процес не тільки політичної, але й економічної ліквідації того всього, що накоїв комунізм. Це не тільки скасування однопартійної диктатури, перехід на різнопартійність і демократичні вибори та навіть не тільки заперечення доктрини Карла Маркса про контроль держави над всією продукцією і розподілом. Ідеться про випростовування звихненої психіки і способу думання. Приватна власність була за комуністичної влади строго заборонена. Мати маєток значило бути ,,буржуєм" чи ,,капіталістом", що грозило смертю. Скинувши комуністичний режим, люди відітхнули, але швидко зрозуміли, що через ніч не відірвалися уже від намулу довголітньої неволі. Через ніч годі було перейти на власну ініціятиву, — на заробіток власним плянуванням і власною працею. Люди під комуністичною диктатурою зледащіли, не хотіли працювати ,,бо це не моє" і трудно працювати також тоді, коли воно ,,моє". Але не стало режиму, за якого приходила мізерна державна платня і треба було вчитися, як заробляти, годувати себе і родину та жити — без партійнодержавного нагая. Цей процес ніде не легкий, але він проходить і ступає вперед та викристалізовується.

Польща перша розпочала безкровну революцію проти комунізму і перша — за порадою і під керівництвом західніх економістів — переводить поступову ліквідацію державної власности всіх варстатів продукції. У минулому тижні польський прем'єр Януш Левандовський заповів на пресовій конференції, що 27 мільйонів дорослих поляків отримають акції чи щось у роді акцій, які зроблять їх частинними власниками приватизованих продукційних маєтків.

Такими ,,акціонерами" стають польські громадяни віком найменше 27 літ. Це складна процедура, яка вимагає створення окремих установ і яка обрахована на найменше три роки реалізації. Протягом трьох років половина з-поміж 7,000 підприємств, що були (і є ще) власністю держави — перейде у приватні руки. Приватизація охоплює також усю земельну власність, дотепер також у державних руках, хоч колективізація була у Польщі лагідніша.

Приватизацію маєтків переводиться також у Чехо-Словаччині й на Мадярщині. У Чехо-Словаччині в першу чергу почали передавати у приватні руки малі підприємства. Співпрацює у цій операції Світовий банк, Европейський банк для реконструкції і розвитку та деякі інші установи.

Приватизація заторкнула теж уже й Совєтський Союз, але там вона стрічає труднощі з уваги на політичний фермент і нерішучість партійної верхівки з Міхаїлом Ґорбачовим включно. Ґорбачов заявив був раз, що ,,Я народився комуністом і комуністом помру". Вступивши на шлях перебудови і демократичних реформ у першому періоді свого урядування, він — як відомо — лявірує між лівим і правим крилами партії та — під тиском від економічної кризи і західнього світу — задеклярував готовість перейти на систему вільного ринку.

На сторінках ,,Свободи" була вже мова про те, що він, Ґорбачов, має поїхати до Лондону на розмову з представниками сімох найбільш упромисловлених держав світу і представити їм плян оздоровлення економіки СССР, що його виготовив ліберальний економіст Ґриґорій Явлінський при співпраці з економістами з Гарвардського університету. За ,,Ню Йорк Таймсом" з 29-го червня 1991 року той економіст годинами переконував Ґорбачова, що в економії нема компромісів, що там нема ,,лівих", ,,правих" і ,,середини", а є правила, якими не вільно і не можна жонґлювати. Чи він переконав Ґорбачова — невідомо і воно в липні ц.р. покажеться. Покищо партійні ортодокси, чи пак реакціонери, всіма способами намагаються не допустити до ліквідації державного власництва і контролі над всіма джерелами продукції, бо це їхній дармовий жолоб, — це передумова існування ,,стовбурів", партійно-державних галасників, які живуть, як багачі, коштом мільйонів нуждарів.

Ми є свідками, як тепер іде боротьба проти [illegible] які мусять зникнути.

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ЧОМУ БИ...?

Хто слідкує за розвитком подій в СССР, не зможе позбутися враження про великий абсурд: сьогодні все зводиться там ніби тільки до економічних труднощів. Усі властиво тільки про те й говорять: ось би тільки хлібця та ковбаски, і все було б до речі. Таке Єльцин, не кажучи про Ґорбачова, таке й наші демократичні провідники: страйки, мовляв, можуть пошкодити становленню ,,перебудови". Ото воно й усе? Багатющу країну, продовж трьох поколінь фантастичного розбою, насилля та народовбивства доведено до крайніх злиднів та відсталости, і тепер: хай би свобідний світ нагодував нужденну пролетарію. Чому би й ні?

Коли доходжу до цього моменту, перед очима встає образ Юди: ,,Чому би миру цього не продати, та не нагодувати бідоту?" Справді, чому б? Точно, як тепер: чому би світ мав не годувати бідних, потребуючих, нещасних людей в СССР? Вони ж невинні, тільки ось страждають даремно!

Байки про невинних людей в сучасному світі дуже подібні до байок про мир. Мільйони винищених голодомором чи в ҐУЛАҐу — це мир блаженний, а ось тисячі у збройному зударі, — це страшне, недопустиме лихо — війна ж.

Так тепер справу проєктують маніпулятори на екран нашої свідомости. Тож ми не завжди здібні розібратися в суті діла: бачимо тільки вивіски, кличі та транспаранти. А суть діла прихована в аналізах, звичайно не доступних кому-будь. Тож, ради аналізи, до речі пригадати Юду. У св. Письмі сказано, що не про бідноту дбав він, а просто — був злодій, тобто, супроти самої бідноти — злого чи байдужого наставлення. Але був скарбником апостольської громади. Зауважили? Цілком інше наставлення до сутті діла. Йому важно було збільшити фонди ради Христових, як він це розумів, плянів. А коли розчарувався супроти Христа, бо — не по його, не ті пляни, то від озлоблення покинув усе, і Господа свого продав за... 30-ку.

Проаналізуйте драму СССР, і побачите дивну річ: народ — упроголодь на рівні нидіння, животіння, а правлячі кола — партія, не зважаючи ні на що, модернізує армію, підтримує свої форпости на Кубі, в Афганістані... Хай собі говорилівка про перебудову йде, а ми тимчасом приготовимо свої пляни... Добре би було, коли би при тому Захід прогодував наш пролетаріят! Чому би й ні? Адже не вперше ж?

Пізнаєте? Отут то і починаються труднощі та пряма наша драма. Ми просто не пізнаємо ознак часу: все наочно перед нами, а ми його не бачимо. Зведено вже все до хліба і ковбаски. Так, що поза тим дуже нічого й нема! Диявольських плянів ,,ухлопать" світ тепер аж ніяк, і ніде не видно! А хліб і ковбаску дасть свобідний світ. Пригадуєте шворку Леніна? Це ж згідно — із їх великим пляном!

Підстави непорозуміння тут наочні; від великого пляну ще досі ніхто із комуністів не відмовився, ніхто не осудив його. Перебудова поволі проходить по лінії кадрів та поправок: стару,ароґантну, заскорузлу систему зробити гнучкою, модерною, сприйнятою у світі, і трохи якось народною. Тут гласність на допомогу. Крапка. Так комуністи розуміють місію Ґорбачова. Не народ, партія. Тому й дають йому всі, які хоче, повновласті. На папері ще ніхто в історії Русі не мав такої влади, як тепер Ґорбачов! Тільки обставини цілковито змінилися: влада то є, але впливу чи контролі подій біг-ма. Забороняєш демонстрації в Москві, а на наступний день тобі вся Москва демонструє! Усе якось ніби розлітається, колеться по швах. Ой, не приглядайтеся до тих швів, побачите, де воно колеться! Це тільки для нас колеться, а для імперії СССР — час передишки, і, хто зна, — нових перспектив. Для них ще нічого не колеться, а можливо навіть ліпиться. Як же це, запитаєте? А дуже просто! Гласність! Ви собі своє, а вони собі своє!... Вам колеться, бо в безсиллі, а їм укладається у потрібну комбінацію, бо мають повну контролю над усім, що до щоденного життя. Не шумну, нахабну, як раніше, а стушовану, тіньову. Ой, не будуйте світлих плянів там, де їх нема, не було, не може бути, бо й не передбачалося?

Західній світ даремно прислухається до арґументу Юди: готовий провадити свої оборонні можливості, щоб прогодувати СССР. Бо, мовляв, загроза відпала. Яка наївність і коротка пам'ять. Таж усі світові завірюхи бували спричинені, і починалися від нужди і волі завойоників! Усвідомлення про свої недоліки ще ніколи не входили в розрахунки!

А в СССР не хліба та ковбаски бракує; там безодня розпачу і завтрішньої нужди! Я ж комуністам просто не вірю. Крапка. Недоуки, сталіни, хрущови, брежньови — не оправдання, це скоріше правило: гляньте на високого професіонала Язова, ароґантного військовика, а він же контролює чи не найбільшою у світі модерною армією! Інтеліґентний Троцький ще колись лякав тріsканням дверима! Ґорбачов цю музику продовжує дальше; на нобелівській лекції так і заявив: не поможете нам — винуйте себе. Стара злочинська формула: не дасте мені, що ,,прошу", — покалічу вас, але вина, запам'ятайте, ваша! ,,Пиняйте не себя" Еге ж!

А Христос ясно та чітко вияснив : бідних завжди маєте з собою. Це — як стале випробування основного наставлення. Хотіли щось зробити ради упосліджених, бідних, — 70 років уже мали на це; бо це ж завжди з вами. Чому ж аж тепер так вперто та недостойно: рятуйте! годуйте нами створений пролетаріят!? — А Мене, продовжував Христос, не завжди маєте! Навіть продовж тих 70 років скільки разів зверталися до правди Христової, до свободи, до людяности, до братерства, до підставових основ життя? Хоч один, однісінький раз?!

Ось тут, як хочете, вияснення драми: чому би...?

Михайло Шпонтак

„ЦЕНТР НЕ ПОВИНЕН ВСТОЯТИСЬ"

Популярний американський тижневик, ,,Ю Ес Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 1-го липня ц. р. помістив вагому передовицю головного редактора, Мортимора Б. Зукермена п. з. ,,The Center should not hold" (,,Центр не повинен встоятись").

Автор статті дивується чому провідні державні мужі демократичного Заходу виявляють майже ,,магічну" льояльність генеральному секретареві Совєтського Союзу, — ,,матері" всіх комуністичних країн. Правда, Ґорбачов через гласність уможливив великі зміни в світі, особливо в Европі, які розхитали і совєтським монолітом. Ось тут і заковика; протягом більш як шести років Ґорбачов все ще не зрозумів логіки його власної революції. Зі страху втрати влади, він підсилює свій союз із старою совєтською тоталітарною системою через армію, КҐБ, всесоюзну поліцію, економічних апаратчиків та через Комуністичну партію і шукає відновлення рішучої влади імперського центру.

З хвилиною, коли політичні і господарські реформи знайшли більш родючий ґрунт на терені республік, Ґорбачов нагло стримується. Його мотто, ,,об'єднані ми втримаємось — поділені ми програємо", тоді коли Єльцин і демократичні кола суперечать, ,,розділені ми виграємо — об'єднані в Союзі ми програємо". Ґорбачов одобрює криваві репресії проти демократично вибраних державних правлінь у Балтійських країнах і заохочує до політичних і господарських нападів. **Тільки Ґорбачовські ,,ефекти", які створили непередбачені наслідки — більш вагомі ніж задумані пляни його політики — запобігли лихові.**

Надужиття брутальної сили армії — **КҐБ у балтійських державах перетворили ,,етнічну справу" в всесоюзне випробування демократії і збудили широкий всегромадський гнів — протест. А політична конфронтація та каґебівські інсинуації допомогли Єльцинові виграти, бож його політична сила частинно виходить з його опозиції до імперського центру.**

Ґорбачов обдурив Захід у справі роззброєння і в справі господарських (економічних) реформ. Протягом не цілих двох років було оголошено сім різних плянів — програм. Не прийнято ані одного пляну. **Вміжчасі корруптивна центральна бюрократія створила адміністраційний хаос, а в результаті все майно в СССР можна загарбати чи купити, якщо є фонди та відповідні політичні ,,контакти". Таким чином доступ до господарського життя заблькований для талановитих підприємчивих людей з-поза комуністичної партії. У наслідку, більший хаос і мариво голоду, і Ґорбачов змушений шукати додаткової харчової допомоги від ЗСА.**

Сукупний результат цього всього є клясичним прикладом Ґорбачовських ,,ефектів". Він був змушений переговорювати з республіками в справі ,,нового Союзу" здаючи їм (республікам) багато більше політичної і господарської (економічної) влади як він наміряв. У міжчасі популярність (Ґорбачова впала на 14 відс. підтримки в суспільстві з новим дотепом: Ґорбачов дивиться в дзеркало і питає, ,,чи нас обох скоро відсунуть?" ,,Ні, ні товариш — мене відсунуть, а тебе повісять", відповідає портрет. Люди не вірять, що генеральний секретар почувається зобов'язаним демократії, бо вільні вибори принесли б кінець його політичній кар'єрі.

Ґорбачов звертається до міжнародних кіл з словами, ,,Якщо ви мені не поможете, я скінчений". Він помиляється, кажучи, що тільки він може принести розв'язку, адже він є частиною проблеми. Один з його викрутів є те, що упадок Совєтського Союзу приведе до змін і непередбачених наслідків. Зміни в Східній Европі показали, що такі погрози не оправдались. Тепер республіки вибрали популярним способом свої державні правління і вони продовжують усамостійнюватись. А в справі нуклеарної зброї нема жодної небезпеки, що республіки заініціюють нуклеарну революцію, бо та зброя є під засекреченим електронічним ключем, відомим тільки Москві.

Розмонтування комуністичної системи повинно стати стратегічною метою, а не захист кремлівського центру чи особисто Ґорбачова. Всяка допомога центрові тільки відкладає критичні реформи, відпихані інтелектуально збанкрутуваним режимом, який не може керувати господаркою указами і якому бракує згоди суспільства імперативної для реформ. Тут автор передовиці запитує: ,,Може б ми перебрали фінансування багатобільйонової допомоги Кубі, три й пів більйона долярів совєтській маріонетці в Афганістані і сім і пів більйона долярів річно на високотехнічне озброєння Совєтського Союзу, з яким він може стати загрозою для ЗСА і Заходу. Цього не може бути, щоб ми підтримували тяглість центру, який знову може стати міжнародною загрозою".

Так, тимчасова конструктивна співпраця потрібна в справі роззброєння і президент Буш має добрі зв'язки з Ґорбачовом. Але ледве чи це є відповідна основа для масивної підтримки. Буш повинен пам'ятати, що Ґорбачов, совєтський президент, не був в силі подолати Ґорбачова, генерального секретаря Комуністичної партії. Захід має вибір поміж народами і комуністич-

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Галина Колесса

Українські музики на чолі міжнародного фестивалю в Австралії

Культурне життя Австралії збагачується в ці дні проведенням в Тавнсвілл Сиґі, North Queensland, значного Міжнародного Фестивалю Камерної Музики. Два тижні, з 1-го по 14-те липня, 19 видатних музиків даруватимуть слухачам своє мистецтво, виступаючи сольо, в складах камерних ансамблів та даючи лекції гри на різних інструментах, так звані master classes. Програми концертів включатимуть твори Бетговена, Брамса, Ґріґа, Яначека, Мендельсона, Моцарта, Двожака, Прокоф'єва, Равеля, Шуберта, Шумана, Шостаковича, Чайковського та інших. Однією з цілей фестивалю є популяризація творів австралійських композиторів — на цьому фестивалі прозвучать два нові твори Едварда Кові.

Художній керівник фестивалю та один з його учасників — американець українського походження, дириґент і віоліст Теодор Кухар. Не дивлячись на молодий вік, мистець вже має за собою творчі осягнення. В минулому — художній керівник Queensland Philharmonic Orchestra, тепер Т. Кухар — artist-in-residence в James Cook University, а також займає посаду дириґента і художнього керівника Балету Західньої Австралії. Деякий час тому мистець був удостоєний медалі, присудженої йому урядом Фінляндії за сприяння розвиткові фінського мистецтва. Помимо того, Т. Кухар веде широку концертну діяльність. Цього сезону його турне включає виступи в Австралії, Европі, Новій Зеляндії, Америці, Совєтському Союзі. Фірма Ondine випустила два компакт диски, на яких записані симфонії Мендельсона у виконанні оркестр під дириґентурою Т. Кухара.

У вищеназваному фестивалі мистець виступатиме не тільки в ролі художнього керівника, але і як віоліст разом зі своєю жінкою Уллею та в складі інших камерних ансамблів. У фестиваль також включені виступи таких визначних артистів як Марко Йлонен, фінський віолончеліст, лавреат останнього міжнародного конкурсу імені П. Чайковського; Ламар Кровсон, учасник лондонського ,,Melos Ensemble", признаний одним з найкращих камерних музиків-піяністів своєї ґенерації; відомий европейський віоліст і педагог Рейнер Муґ; скрипаль, концертмайстер Берлінської Симфонічної Оркестри Ліон Спірер.

Серед учасників фестивалю — відомий український скрипаль світової слави Олег Криса. Наступник Давида Ойстраха, професор Московської консерваторії і Manhattan School of Music, мистець разом із своєю жінкою, відомою піяністкою Тетяною Чекіною, виступлять з сонатою Прокоф'єва фа мінор, оп. 80, як також О. Криса виконуватиме партію першої скрипки в камерних творах Брамса, Чайковського та Двожака.

Особливою місією мистця буде перше виконання твору австралійського композитора Едварда Кові — його скрипкової сонати. Це буде світова прем'єра твору. Партію фортепіяно виконає знову Тетяна Чекіна.

Крім вищеназваних музиків, в концертах фестивалю братиме участь піяністка Ганна Придаткевич.

Представники радіостанції ABC FM, вважаючи цей фестиваль однією з найважливіших подій в культурному житті Австралії, записуватимуть всі фестивальні концерти на плівку для передачі їх на хвилях вищеназваної радіостанції.

Ірина Дибко-Филипчак

,,Дзвін" пробудив ,,Літопис Червоної Калини"

Прикмети голосу дзвонів вельми особливі. Голоси дзвонів є у безпосередній розмові з почуваннями: вони хвилюють, пронизують настроєвість і окрилюють думи. Дзвони були і є надхненням до вияву шедеврів у музичних творах. Дзвони були нерозлучним складником щодення мого народу: вони сповіщали світанок, полудне, вечір. Вони з народом веселились і в унісон трембіті сумували... В моїй Україні не був обоятним голос дзвона; адже не можливим було, щоб не зняти шапку із, зрошеної тяжкою працею, голови, коли дзвін сповіщав полудень; голос дзвона пригадував, що це час вдячно глянути в блакить, торкнутись величі Всетворця хоч на мить... І став дзвін змістом пісень у народі, як ось: ,,вечірний дзвін — багато дум наводить він..."

Тож не диво, що символи дзвона стали надхненням для назви журналу ,,Дзвін". На сторінках його, хоч і в межах цензури в довоєнний час, було багато дум-задум і розрад і наснаги і він ,,дзвонив", щоб не заснути... Але, на жаль, не судилось — коротко втішавсь народ своїм ,,Дзвоном". Прийшов такий час, що затихли всі дзвони в Україні і по ,,Дзвін" сягнула ,,долгорука" неволя... Затих ,,Дзвін", ось так, як описує в своїй повісті ,,За Сян" Іван Филипчак: ,,Жив п'ятсот років дзвін Прокіп з народом, але коли привезли й силою повісили поруч нього 'сиґнатурку', Прокіп заплакав, розірвалось з розпуки його серце і він тої ночі упав з високої, своєї вежі, зарився у землю. (Бож не одного його приняла рідна земля у свій захист). Але люди вірили, що прийде час і: ,,Прокопа видістануть, вимурують йому вежу з тесового каменя і завісять там де колись закликав: — ,,не дайтеся, тримайтеся, єднайтеся!"

Пророчі слова автора! Хоч на довго втихли всі дзвони в Україні, хоч не вгощав свій народ ,,Дзвін". Він не замовк всеціло, він жив у серцях народу — ,,зарився"... Аж прийшов належний час і перелились відлунням його звуки — від

(Закінчення на стор. 4)

Д-р Михайло Паламар

М. ГРУШЕВСЬКИЙ — ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ ІСТОРИКІВ XX СТОЛІТТЯ

I.

Представники старшої еміґрації з України знали про поважні недоліки Заходу в знанні історії східньої Европи й підготовили переклад англійською мовою однотомної ,,Історії України" академіка Михайла Грушевського, яка була видана 1970 року й вона і в американських бібліотеках. Про це подбали патріоти-працівники Українського Народного Союзу. Як відомо, перша згадана еміґрація допомагала чимало в розвитку культурного життя й на українських землях та започаткувала творення забезпеченевих ,,Союзів" з власною українською пресою, що є великим досягненням, бож вона вже на протязі багатьох десятиліть є органічним зв'язком української спільноти у цілому світі.

Отже, проф. Дж. Вернадський з Єйлського університету написав передмову до згаданої однотомної ,,Історії України", де зазначив, що М. Грушевський народився 1866 року в Холмі — ,,a city in the northwestern corner of Ukraine" побудованому нащадком Київської династії — королем Данилом в XIII столітті, а проф. О. Дж. Фредеріксен з Маямського університету підготовив видання й додав останній розділ ,,Recent Ukraine", описуючи тут події з Першої світової війни за часів гетьмана Скоропадського й президента Директорії — Петлюри, бо Грушевський згадану працю закінчив на рішенні Центральної Ради — скликати українську конституційну конвенцію 12-го липня 1918 року. Цей останній розділ О. Фредеріксена описав на основі відомостей, які приготовив д-р Лука Мишуга — головний редактор щоденника ,,Свобода".

З цитатів попереднього розділу цього допису видно, що проф. Вернадський в передмові й проф. Фредеріксен у перекладі Грушевського праці ,,A History of Ukraine" — не вживали родівника ,,The" безпосередньо перед назвою ,,Ukraine" чого не лише чужі, але й деякі свої автори працьне можуть позбутись, а дехто, мабуть, й провокує, мовляв це належить до рішення автора або перекладача... Між іншим, можна завважити, що цей родівник ,,the" чомусь не вживається безпосередньо перед назвами інших народів світу, а лише перед назвою Україна.

Це однотомна праця Грушевського подає цікаво короткі та основні відомості, починаючи з праісторії, тобто з археологічних наук, згадуючи часи кам'яної ери на Україні та залізної доби, коли то появились (7-8 ст. до Христа) грецьке купецтво ,,вздовж побережжя Чорногомоця", дет. зв. скитські купецькі ватаги (з нинішнього Івану) ,,навчились від греків жити". Ради багатств у північному Причорномор'ї, рушили сюди й Прибалтійські ґоти в 2-му ст. нашої ери, але були розбиті гунами. Тоді ґотський король Германарік поповнив самогубство, а недобитки його племени опинились головно з теренах сучасної Мадярщини (стор. 17-19).

Далі мова йде про слов'ян званих греками ,,Антае", які жили в Подністров'ї, Подніпров'ї й за Озівським морем. Тут є згадані також племена України, включно з полянами біля Києва, які звані також ,,Русь" (мабуть, від ріки Рось, яка була південною границею полянського племени). Описуючи традиції українського народу, Грушевський включив також відомості про початок Києва. який будував ,,Кий" (з двома братами й сестрою, бож був він і в поході на Візантію й будував город Києвець над долішнім Дунаєм) та започаткував Київську династію (зі середини 6-го ст.). Пізніші володарі України (Аскольд, Дир і Олег) були відомі, бо збереглись їхні могили; володар Ігор (з дружиною Ольгою) був знаний, як батько Святослава (Завойовника) та дід Володимира Великого (стор. 40).

У X сторіччі в Києві було багато найманих скандинавських воїнів, т. зв. варягів, бож згаданий Володимир Великий з їхньою допомогою відбудовував ,,імперію", так що деякі хронологи тих часів уявляли, що ці варяги були також першими володарями в Київській імперії. Щоб підкріпити цю нову ідею, придумано, що й назва ,,Русь" прийшла зі Скандинавії, хоч була вживана до племени полян, а опісля замінена іменем ,,Україна" (стор. 40-1, 63).

Знову ж ,,Київська хроніка" Руси-України подає, що володарі Київської імперії були з династії ,,Кия", але його нащадки вимерли й тоді варязькі воїни Аскольд і Дир прийшли з півночі, тобто з Новгороду й захопили владу в Києві. Опісля з Новгороду прибув Рюрика син — Ігор зі своїм воєводою Олегом. Аскольда й Дира вони вбили, бо, мовляв, вони не були зі шляхецького роду й не мали права перебирати владу в Києві. Цю київську хроніку ,,пізніше прийняли історики без належної аналізи", що викликало заперечення пов'язані з відомостями про походження Ігоря та назву ,,Русь" (про що вже була мова), бож вона тоді не була вживана в Новгороді (звідки мав прибути Ігор з Олегом). Все це спричинило появу т. зв. ,,Норманської теорії", яка поширена головно на Заході, що підхоплюють і деякі свої історики на еміґрації, перериваючи київську династію в IX столітті та впроваджують на її місце чужинців з околиць Балтики (стор. 42).

Закінчення буде.

На радість всім!

Адвокат Ірина Варварів-Прістер вийшла переможцем у місцевих виборах до Ради обраних міста Вейленд, Нова Англія, які відбулися 23-го квітня 1991 року.

І. Варварів-Прістер

Вона — матір двох донечок: шестирічної Ані і чотирирічної Таїси. Не знаю, як кого, але мене охоплює щира радість, коли чую про успіхи дітей моїх знайомих чи приятелів. А щодо Варварів-Прістер, то переконаний, що всі приятелі й друзі Ірини і її чоловіка, Ричарда, раді, що з сімох небайдужих до справ міста кандидатів саме вона і ще один адвокат вийшли переможцями. Це свідчить, що життя молодої жінки-професіоналістки, вживаючи вислів Симона Петлюри не є яловим. Виборці оцінили її стурбованість справами громади, міста, особливо справами виховання дітей.

І варто підкреслити, що громадяни міста Вейленд оцінили Ірину і як професіоналістку, і як матір. Дбати ж бо водночас про родину, діток і чоловіка, і про професійні та громадські справи — зовсім нелегко. Тепер треба тільки побажати їй доброго здоров'я і витривалости.

Наші успіхи рідко бувають припадковими. Вони приходять, переважно, після тривалої і наполегливої праці. І найважчими, а може й найдорожчими, є перші успіхи.

Впродовж останніх шестри років Ірина Варварів-Прістер належала до цілого ряду комісій чи комітетів. В деяких з них вона головувала. Іншими словами, адвокат Ірина Варварів-Прістер перебуває у своїй рідній стихії, йдучи хорошими слідами свого батька.

Переможець виборів до Ради обраних міста Мейленд Ірина Варварів-Прістер є донькою Олени і д-ра Константина Варварова, який належав до дипломатичного корпусу ЗСА. Народилась вона в столиці З'єднаних Стейтів Америки, Вашінгтоні. Разом з батьками жила п'ять років в Европі, де тато перебував на дипломатичній службі. В стейті Вірджінія закінчила університет, отримавши звання бакалавра. А згодом закінчила вищу юридичну школу в Новій Англії. В місті Мейленд живе вже одинадцятий рік.

Дуже шкода, що цієї радости разом з усіма нами не розділяє блаженної пам'яти д-р Константин Варварів, який відійшов від нас, після тривалої і важкої хвороби, в 1982 році.

Побажаймо ж його доньці, шановній Ірині Варварів-Прістер, та всій її родині здоров'я і дальших успіхів в усьому!

Микола Вірний

„Вірність" у Кергонксоні

Наша громада мала чимало нагод захоплюватися на Союзівці виступами наших мистців сцени з України, різних хорів і танцювальних ансамблів. Всі вони були для нас, поселенців цієї країни, євшан-зіллям, неначе привітом з далекої батьківщини і пригадкою, що її ми ніколи не сміємо забути. Кожного разу це була для нас радість і насолода.

Недавно, 25-го червня, вперше загостив до нас (в Америці він вже вдруге) ансамбль народного танку „Вірність", що складався з 8 дівчат і 8 хлопців (половина ансамблю), переважно студентів і студенток Львівського політехнічного інституту (ЛПІ) і консерваторії, які присвячують йому весь свій вільний час з любови до народного мистецтва. Керівником ансамблю є директор клюбу ЛПІ, заслужений працівник культури України Степан Шалата, який і придумав назву ансамблю. Керівником оркестри, зложеної із 7 музикантів, є Мирон Гамала, а керівником хореографії і дизайнером костюмів — Анатолій Фолюш. Програма включає, крім танків, виступ двох знаменитих співаків: Лесі Грабової — сопрано і Миколи Олексишина — баритон.

Поїздку по Америці спонзорує інноваційна фірма „Модус" у Львові, керівником якої є Михайло Кулеба, а опікунами ансамблю в Америці о. Олександер Кенез і о. Іван Терлецький.

В першій частині програми ансамбль виконав танок-привіт, бойківчанку, заліщанки, аркан і гуцулку. Леся Грабова проспівала дві народні пісні: „Глибока кринця" і „Ой на гору козак воду носить", Микола Олексишин — „Гей, браття опришки" і лемківську „Кед пришла ми карта", а оркестра відограла поміж точками в'язанку українських народних і гуцульських мелодій.

У другій частині програми ансамбль виконав жартівливий танок „Їхали козаки", поліський танок, польку „притупинку", закарпатський танок „Карику" і гопак. Леся Грабова проспівала в'язанку стрілецьких пісень, М. Олексишин пісню А. Кос-Анатольського на слова І. Франка „Ой ти, дівчино, з горіха зерня" і народну пісню „Мав я раз дівчину", а оркестра виконала мелодію „Буковинський козак" і українські жартівливі мелодії. Дует Леся Грабова і М. Олексишин проспівали дві пісні: „За Неман іду" і „Наливайте, браття, кришталеві чаші". Бравурним гопаком закінчено цю добре підібрану програму, що залишила учасників в очікуванні ще чогось нового і у піднесеному настрої.

Другою, не менш великою насолодою, яку мали учасники концерту, були прекрасні костюми, що їх плянував Анатолій Фолюш, мистецькі зразки сценічно стилізовані народної ноші: гуцульські, бойківські, поліські, закарпатські і з Великої України, які танцюристи міняли стосовно до кожного танку.

І хоч це аматорський ансамбль, однак можна без перебільшення сказати, що він своєю добірною програмою, появою і чудовим виконанням не тільки дорівнює кожному професійному ансамблеві, але в дечому його перевищує.

Ансамбль залишив прекрасне враження, доказуючи, що „Вірність" є справді вірна українській мистецькій культурі з відновою українського автентичного танку, що є головним завданням творчої діяльности цього високої кляси ансамблю.

Д-р Роман Барановський

Гості з України в українському музеї у Стемфорді

У кінці минулого і в цьому році український музей і бібліотеку в Стемфорді, Коннектикат, відвідало кілька груп молоді з України, в тому числі дві групи з Києва і одна зі Львова. Мали ми приємність вітати в музеї голову Львівського міськвиконкому Василя Шпіцера і його дружину а також офіційних представників України при Організації об'єднаних Націй. Всі вони мали нагоду оглянути багатства української культури, що зберігаються в музеї і бібліотеці.

Владика Василь Лостен вітає молодь з Києва у каплиці св. Василія у Стемфорді

Кияни були здивовані, що український музей має деякі експонати, яких в Києві не можна побачити, а саме: дві ризи, які директор музею купив ще в 1970 році на ліцитації в Ню Йорку. Це — дияконська риза з 1768 р. і фелон з 1830 р.

Гостей з Києва привітав Владика Лостен в коледжовій каплиці. Молодь з цікавістю слухала теплих слів привіту Владики і пояснень мозаїк і мальовил, які подав директор музею д-р Ленців. Владика роздав на пам'ятку деякі релігійні видання і свою знимку у вишиваних архиєрейських ризах. Молодь Києва подарувала Владиці гарний різьблений свічник.

Молоді кияни ставили різні запитання про експонати. Всі молоді говорили чистою українською мовою за вийнятком провідниці, яка вибачалась, що не володіє доброю українською мовою. Приємно було почути від тих молодих хлопців і дівчат, коли вони на привіт директора музею українською мовою сказали: „О, як приємно почути рідну українську мову". Після огляду музею кияни записали у книзі гостей свої враження такими словами: „Вражені красою і величністю церкви і також музею".

На закінчення відвідин і спільних знимок секретарка єпископської канцелярії Ксеня Драган гостила молодь овочами.

Більше коментарів маємо від інших відвідувачів, особливо від групи дітей зі Львова. „Сподобались своєрідність і оригінальність музею, прагнення українців на чужині зберегти культуру" (Оксана Літинська, м. Львів).

„Дякую, що зберігаєте нашу українську культуру".

„Велика подяка вам, українцям на чужині, за збереження нашої дорогоцінної культури". „Почуваємо себе тут, як в рідній оселі, рідному місті. Дуже вам дякуємо! Слава Україні!" (Стефанія, Львів).

Гостей з України —українську молодь вітав звичайно Владика Василь, пікун музею, а пояснення експонатів подавали А. Всинець — куратор музею і директор д-р Василь Лнцик. Запрошуємо нашу молодь з Америки відвідати музей і бібліотеку.

В. Ленцик

Відбулись...

(Закінчення зі стор. 1)

Гісторі — виставка „Фестиваль українського мистецтва", а в Українському Освітньо-Культурному Центрі — виставка творів Михайла Мороза. В Торонто експоновано пересувну виставку „Дерев'яні храми України — шедеври архітектури". Йде підготовка кількох виставок. Восени ц.р. має відкритися виставка праць скульптора Михайла Черешньовського, у грудні — „Мистецьке оформлення книжок на Україні в 1930-их роках". Далі йде підготовка виставок: малярства Якова Гніздовського і творчости Петра Холодного мол.

М. Шуст подякувала всім співробітникам Музею і відзначила велику допомогу Марії Даниш, яка уміло координує працю добровольців.

Скарбник Управи Олександер Тишовницький (за фахом фінансист) у своєму звіті відзначив, що Музей сам себе утримує і поволі збирає гроші на нове приміщення. Бракує фінансів, щоб придбати репрезентативний будинок.

Виступаючи від Контрольної Комісії, Іван Винник заявив, що фінансова звітність Музею ведеться професійно. Всі гроші Музею вкладені в українські фінансові установи.

Збори одноголосно схвалили діяльність Управи. Музей „дістав премію" за свою працю: представник Української федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" у Ню Йорку передав Музеєві подарунок — чек на 1,000 дол.

Далі відбулася дискусія. Промовці найбільше уваги приділили справі нового будинку. Були голоси за те, що треба Музеєві купити будинок у музейній дільниці Ню Йорку, неподалік від Метрополітального Музею. Але ті, що оглядали будинки, які є нині на продаж, казали: будинки, що відповідають фінансовим можливостям Музею, є замалі. Знову бракуватиме простору. Реальна можливість, за яку висловилася більшість промовців — перебудувати наш будинок на Шостій вулиці. В ньому є простір. Буде місце для виставових заль, сховищ, авдиторій, бюр. Зможемо більше експонувати скарби мистецтва і культури України.

Тит Геврик сказав, що нині нове приміщення є найважливішою проблемою. Невдовзі скінчимо виплату мортґейджу і всі гроші, зібрані до будівельного фонду, будуть використані лише на будову Музею.

Промовці говорили, що треба пожвавити збирання грошей, давали конкретні пропозиції.

До Управи переобрано осіб, які дотепер були її членами. Після зборів відбулася нарада членів Управи УМ, на якій розподілено обов'язки: голова Управи — Тит Геврик; екзекутивні заступники голови — Марія Савчак, д-р Осип Данко і Іванна Рожанковська; скарбник — Олександер Тишовницький, секретарі — Ольга Левицька та Віра Скоп, також члени екзекутиви — Володимир Воловодюк, Тетяна Тершаковець та Оксана Тритяк. Члени Управи: Ігор Гайда, Лідія Гладка, Дарія Гойдиш, Марія Даниш, Олег Дейкало, Люба Дражевська, Лідія Крушельницька, Ірена Кушнір, проф. Мірко Пилишенко, Ірена Руснак, Ольга Ставнича, Зенон Фещак, д-р Іван Фізер, д-р Богдан Цимбалістий, Дарія Чайковська-Бодан. Контрольна комісія: Іван Винник, Роман Гуглевич, Володимир Рак, Іван Сорант, Віра Шумейко.

На зборах Управи порушено ряд першочергових завдань. Говорили про посилення кампанії збирання коштів до будівельного фонду Музею, також про підготовку виставок мистців Михайла Черешньовського і Петра Холодного мол.

Зменшення кількости, підвищення якости українських книжок у Чехо-Словаччині

20-го червня у Словацькому педагогічному видавництві у Братіславі, яке вже понад 30 років є монопольним видавцем української літератури в Чехо-Словаччині, відбулась нарада, на якій вирішувалася доля дальшого існування українського відділу цього видавництва.

Раніше видавництво одержувало від міністерства культури Словаччини поважні дотації на видавання українських книжок. На 1991 рік на видавання української літератури не призначено жодних субвенцій. У зв'язку з тим із 11 книжок ц. р. можна буде видати тільки сім, між ними релігійні вірші о. Василя Кочемби „З неба і землі", збірки оповідань Юрія Бачі „А матері твоїй завиджу", книжку Михайла Шмайди про календарні звичаї русинів-українців Східної Словаччини „А іщі вам вінчую" та інші. Чотири книжки пересунено до видавничого пляну 1992 року.

Поза пляном в 1991 році буде видано збірку віршів празького українського поета міжвоєнного періоду Євгена Маланюка „Земна мадонна" та книжку творів сина Олександра Олеся — Олега Ольжича „Цитаделя духа". Остання книжка вийде у співпраці з фундацією Олега Ольжича в Лондоні.

Хотілось би, щоб ці книжки потрапили і на книжковий ринок України. Це була б найдіючіша форма конкретної допомоги єдиному українському видавництву в Чехо-Словаччині.

Микола Мушинка

Музей вшановує сторіччя українців в Канаді

Від 29-го серпня 1991 року до 21-го лютого 1993 року відвідувачі Канадського музею цивілізації матимуть приємність познайомитись з унікальним виявом ще однієї культури. Музей влаштовує виставку „Мистецтво та етнічність: українська традиція в Канаді". Це — одна з найбільш престижних подій, зорганізованих в цій країні для відзначення сторіччя поселення українців в Канаді. Сьогодні в Канаді живе понад 500 000 українців.

Ця різноманітна і зворушуюча виставка, розділена на одинадцять тематичних зон, допоможе відвідачам розпізнати різні аспекти канадсько-українського досвіду, а саме: іміграцію, релігію, фольклор і особливо мистецтво, які відіграє особливу ролю у вияві української ментальности і етнічної приналежности. У виставці є представлені твори понад ста мистців і ремісників з цілої Канади. Виставку ще доповнюють аудіовізуальні презентації.

В частині „Приїзд до Канади" відвідачі зрозуміють труднощі, смуток і турботи тих, які опинилися в новому краю, і відчують той розрух і ту розпуку, які випровадили їх з батьківщини. В частині „Спадщина віри" відображено християнські вірування у старовинній традиції вивішування ікон. Частина „Святкування" — це показ численних звичаїв та питомих обрядів цієї спеціяльної культурної групи. Музика, пісня й танець відіграють важливу ролю в українських святкуваннях. В частині „Писанка" відвідачі будуть захоплені виставкою майже однієї тисячі неповторних яєць!

Події, пов'язані з виставкою, включають в контексті програми „Канадські культури" (Cultures Canada) український фестиваль, який відбудеться під час довгого кінця тижня у вересні, з танцювальними виступами та концертами. Будуть також організовані покази в Дитячому музеї, театральна вистава на цей театру. Програми будуть продовжуватися восени й зимою з виступами хору „Кантата Сінґерс" (The Cantata Sinders) з Оттави — на свята Різдва й Водохрища-Йордану. Під час зимового фестивалю „Вінтерлюд" провідні канадсько-українські оркестри виступатимуть у Великій залі, а Канадський інститут кіно висвітлить серію довгометражних фільмів на тему, споріднену з виставкою.

Ця унікальна й різноманітна виставка, з її широким вибором цікавих і захоплюючих занять, і всі зв'язані з нею події зуміють привабити людей зі всіх галузів життя для зацікавлення, надхнення й розваги.

Перед відкриттям виставки спеціяльний показ для преси заплановано на вівторок, 27-го серпня, в годині 10:30 рано.

За інформаціями:
Жозе Дежарден, координатор зв'язків з пресою.
(Josee Desjardins
Media Relations
Coordinator)
(819) 776-7169.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

ників у Клівленді і в цей спосіб вони могли ближче познайомитись із так чужим їм способом правної поради та судів у ЗСА.

У зв'язку з усіми тими розмовами наші гості надіються на майбутню виміну професорами і студентами з правничої ділянки поміж ЗСА і Україною, але також з виміною студентами на терені УВУ і виміною поміж українським студентством, що студіює правничі науки.

Тут ми ставимо питання, в який спосіб може українське право в Україні і його закони в ділянці карній та комерційній перейти якнайскорше на західні зразки, і на це питання стараються нам усі три фахівці дати вияснення, кожний на свій спосіб та із своєї точки бачення. Із їхніх слів бачимо, що в Україні у цій ділянці вони на роздоріжжі шляхів під юридичними впливами північних законів і східніх. Наші гості стверджують, що до половини XIX сторіччя право в Україні було вище від людини ще і в посланні із релігійністю.

Але як буде сьогодні, після років права п'ястука? У відповідь кажуть нам, що саме ця система і фактор браку приватної власности зробив з людей в Україні жебраків і злодіїв. Злочинство пішло катастрофічно вгору. Отже треба перевести якнайшвидше правничу реформу, треба викорінювати дотеперішні звички, перевиховувати людей.

На кінець коротких відвідин, (бо наші гості дуже поспішають, щоб встигнути ще автом на час до Клівленду ,а відтак на конференцію в Урбані) нам дуже хочеться послухати бодай телеграфічним стилем висказані враження цих правників із коротких відвідин ЗСА. Вони висловлюються, що їм було дуже цікаво пізнати професіоналістів, але найбільше цікаво пізнати цю, як кажуть, „дивовиж ну" громаду, яка хоча вже американська, а все таки рівночасно українська, і на їхню думку, багато краща, як вони сподівалися. Але у вислідї їхніх вражень, вони стверджують, що мусять тут навчитися того, що найкраще, а однак ставати самостійно на ноги, на шляху до української демократичної держави. Бажаємо їм щасливої дороги до цілі, яку собі визначили та надіємося на скору зустріч із цими діловими та професійними представниками нової Західньої України. Рівночасно ще обіцяємо помістити у нашому щоденнику заклик „До людей доброї волі" Фонду допомоги репресованим, який особливо потребує загальної фінансової підтримки.

У КИЄВІ ВІДБУЛАСЯ Установча конференція Біблійного Товариства. На ній були присутні представники різних конфесій: Української Автокефальної Православної Церкви, Української Католицької Церкви, Євангельських християн-баптистів. Товариство буде займатися виданням релігійної літератури, зокрема Біблії.

УРЯД РУМУНІЇ МАЄ НАМІР прискорити перехід країни до ринкової економіки і до кінця року зробити румунську лею конвертованою. Існує плян зниження податків за прибутки і зменшення мита, буде припинено державну контролю за цінами. Підприємствам, що мають борги, буде надано одноразову допомогу на суму 50 міл. лей (380 міл. дол.).

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

висловлює найглибші співчуття проф. ТЕОДОРОВІ МАЦЬКОВІ, членові Управи УІТ і членові Ред-Колегії „Українського Історика", та родині з приводу відходу у вічність його матері, бл. п. МАРІЇ МАЦЬКІВ, яка упокоїлася 1-го червня 1991 р. на 93-му році життя й була похована 3-го червня в Акроні, на католицькому цвинтарі.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку повідомляємо широку пластову родину та українське громадянство, що в дні 3-го липня 1991 року відійшов на Вічну Ватру на 65-му році життя

бл. п.

інж. ВАСИЛЬ ПАЛІЄНКО

пл. сен. керівництва, довголітній пластовий провідник, колишній станичний і кошовий Пластової Станиці в Торонто, голова Головної Пластової Булави в роках 1970-1973, автор „Підручника зв'язкового" член Куреня „Лісові Чорти", колишній вояк І-ої Дивізії УНА.

Похорони відбулися в суботу, 6-го липня 1991 року в Торонто, Канада.

•

Дружині Анні, синові Петрові з дружиною і братові Павлові з родиною складаємо наше щире співчуття.

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

Пластове свято Юрія

В днях 25-го, 26-го і 27-го травня ц. р. на оселі Вовча Тропа в Іст Четгам, Ню Йорк, відбулося пластове юнацьке свято Юрія. Готували його і провадили курені „Спартанки" і „Хмельниченки", а допомагали їм опікуни юнацьких гуртків і куренів, які приїхали на свято. Коменданткою свята була Христя Котляр, бунчужним — Марко Якубович, а писаром — Адріяна Підвербецька.

Цього року погода встоялася, було тепло і сонячно, так що ціле свято відбулося без традиційного дощу. Після приїзду на оселю юнацтво розтаборувалось і підготовилось до відкриття свята на головній площі оселі. Учасники, які зібрались на площі, були приємно заскочені, коли на коні в'їхала Спартанка і наблизившись до Хмельниченка, який був вдягнений в повному козацькому одязі, вручила йому від учасників свята привіт для пластунів в Україні.

Кожного року свято Юрія має інший клич. Цього року вибрано цей: „В єдності наше майбутнє". Юнацтво було поділене на гуртки, вибрані з різних куренів, і це дало змогу ближче запізнатись юначкам і юнакам з усіх місцевостей і станиць. Кожний гурток вибрав собі назву якоїсь області України. Всіх гуртків було одинадцять.

В суботу відбулася теренова гра, в якій юнацтво мусіло перейти різні пункти в терені, а на останнім пункті мало збудувати кухні і приготовити вечерю. Ввечорі того дня відбулася товариська вечірка („гавайська луав").

В неділю після Служби Божої відбулися спортові змагання: біг з перешкодами, відбиванка та інші. Після спорту була гра, в якій юнацтво шукало скарбів, схованих у лісі.

Ввечорі відбулася велика ватра, на яку кожний курінь мав приготовити точку. Особливо цікаві були точки, присвячені відновленню Пласту на Україні. Смішну інсценізацію „Ріпки" зіграли Спартанки і Хмельниченки.

Закриття відбулося в понеділок по полудні. Під час закриття іменовано на гетьманську вірлицю Адріяну Качарай і на гетьманських скобів Олеся Якубовича та Марка Бриковича.

Висліди точкування свята були такі: перше місце за теренову гру здобув гурток „Івано-Франківськ", перше місце зі спорту виграв гурток „Донбас". Курені, які найкраще вив'язалися в загальному точкуванні: 20-ий курінь УПЮ-ок з Нюарку, 50-ий курінь УПЮ-ок з Вашінґтону і 3-ий курінь УПЮ-ів з Ню Йорку.

На святі були присутні Любомир Романків від Головної Пластової Булави і Дарія Якубович, голова виховного сектора при Крайовій Пластовій Старшині.

Цьогорічне свято Юрія було дуже успішне, юнацтво повернулося з нього з приємними споминами.

ст. пл. Галя Кузишин

Святковий обід.

Юначки будують „міст зв'язку".

Учасники Свята Весни зі своїми зв'язковими.

„Дзвін"...

(Закінчення зі стор. 2)

сердець у серце сина народу — Романа Федорова. Він сильними руками, невтомними, вирощеними мозолистим завзяттям „видобув"... Таким чином у королівському городі Льва, ще раз заговорив „Дзвін" — перекликаючись з першим; розхвильовує призабуте, пробуджує і проходить його голос у надри землі й силою свойого слова зрушує коріння, їх же схоронила рідна земля в глибинах своїх від ледяних оковів „долгорукої" руки. На звук „Дзвона" оживає коріння, проростають паростки, відтак розцвітає Калина!

Пробудив „Дзвін" „Літопис Червоної Калини", той Літопис, що почавсь ще в 1929 році. Але й йому судилась в 1939-му році доля першого „Дзвона". Тож після чималих років „воскрес" в 1991 році літопис! Його перше число присвячене пам'яті, в нерівній боротьбі, Січовим Стрільцям; адже Літопис — Історико-краєзнавчий часопис, в ньому 80 сторінок. Оксана Федорів Ходак є головною редакторкою, при співучасті редакторів та громадської ради Літопису. Перша сторінка обкладинки, художнє оформлення — Мирона Яціва. На першій сторінці малюнок Едварда Козака. В Літописі чимало знімок провідних Усусусів.

Оновлювач „Дзвону" і Літопису, Роман Федорів, на першій сторінці обкладинки у статті „Воскресіння з мертвих" пише: „Хочете вірте, а хочете — ні, але я дивуюся, що ми, українці, хай і з викривленими хребтами, хай і з дуплявими душами, що повні страху й непевності, хай із тими десятьма мільйонами, що цураються рідної мови, іще живемо. Я дивуюся (і радію, і припадаю зі сльозами вдячності до її грудей), що Україна — чорнозем наш, угноєний щедро святим трупом, столочений ордами, оплюваний своїми, випалений до тла війнами — іще родить колосся,... а в тому колоссі — хочу вірити! — сотні тисяч зерен, з яких виросте нове жито. І буде на столі святий хліб нашого воскресіння".

Хочу, щоб бодай кілька зерен у зчорнілу нашу землю, у чесні й заблукані душі засіяв журнал „Літопис Червоної Калини", перше число якого Ви, шановний читачу, поклали сьогодні на свій стіл; пишу 'перше число', однак відразу хочу сказати, що сьогоднішній „Літопис Червоної Калини" — це не лише народження нового журналу, це закономірне продовження традицій української демократичної журналістики, яка починається від видань Івана Франка".

Скромним числом кількости вийшов перший — „Літопис Червоної Калини", бо тільки 15,000-им. Ціна примірника 4 карбованці. Замовляти можна на адресу редакції: 290005, Львів, вул. Пекарська 11. Та хоч скромне число першого видання — вартість його не в кількості, а змісті історичної події, ось як це пояснює далі Роман Федорів: „... будемо прагнути, щоби журнал власне, і став чарівним зіллям, що нагадує про Вітчизну та її історію; і будемо прагнути, щоб журнал став світильником, який потрібен кожному подорожньому на нашій нелегкій дорозі; і хочемо, щоби журнал став будівничим людських душ". А далі пише, що: „Будуть звинувачення, невдачі, будуть наклепи, доноси, але — й буде — я вірю! — радість від пізнання забутого, від мандрівок у глибини нашого життя, від пробудження збайдужілих, від отверезіння заблуканих..."

У мене на столі перше число „Літопису Червоної Калини" і я „святим хлібом" причащаюсь...

В УКРАЇНІ

(Закінчення зі стор. 1)

Україні є 1180 осіб наших переконаних прихильників" — заявив О. Майоров.

На конференції „Єдінство" виступила голова товариства Ніна Андреєва. У своїй майже двогодинній доповіді відома реакціонерка наголосила на тому, що під керівництвом Ґорбачова совєтський народ іде у прірву, що найголовніша цінність народу — побудований під керівництвом Леніна-Сталіна міцний та відлагоджений соціялістичний лад, який нині розвалюють переродженці. Ніна Андреєва дозволила не залучати членів КПУ до роботи у марксистсько-ленінській робітничій партії, оскільки, на її думку, КПУ достатньо успішно справляється у республіці з ролею інтерфронту. Подібними думками поділилися з присутніми представники Даґестану, Мінська, Самари, а також Володимир Малик зі Львова та Михайло Зубрицький з Одеси.

Активісти організації „Демократична Одеса" пройшли з демонстрацією протесту від центральної вулиці до місця проведення конференції. В наслідок активного пікетування збори довелося терміново припинити — замість двох днів конференція тривала кілька годин.

Цікаво, що Одеська Міська Рада дозвіл на проведення конференції не дала. Голова Міськради Валентин Симоненко заявив, що „в нас немає політичних рухів такого напрямку, як немає і ґрунту для їхнього розвитку".

Конференція відбулася у приміщенні Малиновського райкому КПУ.

Міська Рада народних депутатів оприлюднила 24-го червня звернення до депутатів усіх рівнів Одеси у зв'язку з проведенням 15-го червня у місті конференції товариства „Єдність" (Єдінство) за ленінізм і комуністичні ідеали". У зверненні сказано, що це один з підготовчих етапів для проведення 14-го липня у Мінську загальносоюзної конференції, на якій буде зформовано большевицьку плятформу КПСС, у проєкті якої проголошується диктатура пролетаріяту. Депутати Одеської Міськради категорично протестують проти позицій товариства „Єдінство".

Спробою дестабілізувати міжнаціональні взаємини в місті назвали проведення в Одесі конференції ніноандреєвської „Єдности" члени Товариства єврейської культури ім. Ноте Лурьє. Товариство вимагає проведення розслідування і виявлення тих, хто допомагав у організації ганебного заходу, проти якого виступили Міська Рада та громадські організації.

У міській газеті „Вечерняя Одесса" надруковано замітку під назвою „Райвиконком не санкціонував", де йдеться про те, що конференція організації „Єдність — за ленінізм і соціялістичні ідеали", що її очолює Ніна Андреєва, не мала санкцій від Малиновського райвиконкому Одеси на роботу у приміщенні райкому КПУ. На засіданні райвиконкому від 21 червня рішенням за No712 Малиновський райвиконком Одеси зобов'язав начальника РВВС Пономарьова розслідувати цей факт і спрямувати протоколи про адміністративні порушення з боку представників „Єдности" та осіб, які надали приміщення для несанкціонованих зборів.

У обласній газеті „Чорноморська комуна" 12 червня надруковано замітку під назвою „У Закавказзі служитимуть добровольці". **Її автор Петро Рудий цитує заяви призовників: „Прошу** направити мене до однієї з військових частин, що дислокуються у Закавказзі". Рапорти такого змісту подали до Красноакнянського райвиконкому десятки юнаків цьогорічного призову. Зокрема, солдати і сержанти, що будуть служити на Закавказзі, щомісячно одержуватимуть у перший рік служби по 265 і 280 карбованців, а протягом другого і третього від 275 до 300 карбованців. Розміри оплати залежатимуть від спеціяльности та добросовісного виконання службових обов'язків. Добровільцям надаватимуться щороку відпустки терміном на 20-25 днів, без врахування часу на проїзд додому і назад. Рік служби зараховуватиметься їм за півтора року загального трудового стажу".

Продавцям одеського газетного кіоску No507, що на розі вулиці Франца Мерінга, загрожує звільнення з роботи за продаж української національної символіки, а саме, вимпелів та синьо-жовтих прапорів. За словами головного бухгалтера Головпошти Одеси Людмили Волчекової, продавців кіосків „Союздруку" постійно перевіряють працівники обкому КПУ на предмет наявности української національної символіки. У випадку продовження торгівлі символікою кіоскерів обіцяють звільнити з роботи.

У газеті „Одесский университет", число 15, надрукована стаття під назвою „С позіцій здравого смисла", у якій наводяться цифри перебування на партійному обліку членів КПСС. Як зазначив секретар парткому Одеського університету Коваль, на партійному обліку в університеті перебуває 854 члени КПСС. Від листопада 1990 р. припинили **членство в Компартії з політичних мотивів 24 особи, серед них — сім викладачів університету.**

Київ. 30-го червня. Президія Верховної Ради України ухвалила рішення провести відкритий конкурс на створення проєктів державного герба України. Комісіям Верховної Ради УССР доручено до 1-го верерсня зформувати конкурсно-експертну групу з числа народних депутатів України, провідних фахівців з питань правознавства, геральдики, історії, мистецтвознавства та представників творчих спілок і громадських об'єднань.

Харків. 30-го червня. Під час перебування у місті з офіційною візитою Голови ВР УССР Леоніда Кравчука місцева організація Руху провела кілька маніфестацій на підтримку ідеї незалежности України та з протестом проти нав'язування республіці кабального союзного договору.

Київ. 28-го червня. У місті відбувся Установчий з'їзд Академії інженерних наук України, на який прибуло понад 100 делеґатів із 17-ти областей республіки. Новостворена Академія має на меті об'єднання і консолідацію вчених та видатних інженерів, що працюють у різних галузях народного господарства, ефективне використання їх творчого потенціялу для відродження республіки, вирішення наукових проблем і забезпечення технічного проґресу в умовах ринкової економіки. Президентом Академії Наук обрано ректора КПІ Петра Таланчука.

Воротнів, Волинської области. 30-го червня, тут було відкрито пам'ятник селянам, розстріляним енкаведистами в червні 1941 року в Луцькій в'язниці. Пам'ятник освятив місцевий священик РПЦ, виступив депутат ВР УССР Олександер Гудима. Біля пам'ятника встановлено синьо-жовтий прапор.

„Центр..."

(Закінчення зі стор. 2)

ною партією. Тут нема місця на моральний компроміс. Підтримка кривавого центру може стати моральною і політичною катастрофою, що може поставити ЗСА в дуже незручне положення.

Треба висловити признання головному редакторові „Ю Ес Нюз енд Ворлд Ріпорт", М. Б. Зукерменові за його об'єктивну аналізу совєтської імперії в агонії.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ОДАРКА САЗЕПІН, член УНС Відд. 320-го Братства Пресвятої Тройці в Балтиморі, Мд. померла 13-го травня 1991 року на 83-му році життя. Нар. 1908 року в селі Новосевини Київка, Кубань. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку доньку Надію Войтович з мужем Богданом, Галину Мацук з мужем Богданом, 6 внуків, 4 правнуки та дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 18-го травня 1991 року на цвинтарі св. Андрія в Балтиморі, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Радь, секр.

....

ДЖЕНЕВЄФ ҐОЛДЕН, член УНС Відд. 123-го ім. св. Марії в Скрентоні, Па., померла 16-го квітня 1991 року на 66-му році життя. Нар. 18-го лютого 1925 року в Скрентоні, Па. Членом УНС стала 1943 року. Залишила у смутку мужа Франка, сина Дениса, три доньки: Деніс, Мішел і Джінні; трьох братів Івана, Ґеррі і Данила Брендзів. Похорон відбувся 19-го травня 1991 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Марпл Тавншип, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

....

БАСИЛЬ ПОЛЕВЧАК, член УНС Відд. 142-го ім. св. Михаїла в Елизабет, Н.Дж. помер 11-го квітня 1991 року на 63-му році життя. Нар. 14-го червня 1927 року в Нортгемптоні, Па. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Анну (Федірко) Половчак, дочок Лізу і Івен Ясінську; сестру Аліс Сенчій і брата Едварда. Похорон відбувся 15-го квітня 1991 року на цвинтарі св. Ґертруди в Колонії, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

....

Отець МИКОЛА ГАЛЕТА, член УНС Відд. 245-го Т-ва „Запорозька Січ" в Трентоні, Н.Дж. помер 11-го травня 1991 року на 71-му році життя. Нар. 8-го травня 1919 року в Україні. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Марфу; синів Миколу мол. та Олександра з дружинами, четверо внуків, брата і сестру в Україні, парафіян церкви св. Юрія Переможця і трентонську громаду. Похорон відбувся 14-го травня 1991 року на укр. правос. цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Мартиненко, секр.

....

АННА ДУМАШОВСЬКА член УНС Відд. 106-го ім. св. Миколая в Чикаґо, Ілл. померла 13-го травня 1991 року на 78-му році життя. Нар. 15-го вересня 1912 року в Україні. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку дочку Гелену Мартінец.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Відділу

....